

Castell de Peguera

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Peguera
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.16057224501489
Longitud: 1.772413415993337
UTM Est (X): 398589
UTM Nord (Y): 4668334

Classificació

Número de fitxa 08080 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle s.XI
Any 1095
Autoria de l'element: Desconegut
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No queden restes visibles de les dependències originals del castell.
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Civil
Observacions protecció: Decret de protecció BCIN 22/04/1949
Número inventari 938-MH
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada

Titular: 08079A00600018
Autoria de la fitxa Joel Colomer Casamitjana
Data de registre de la fitxa: ds., 25/01/2025 - 19:47

Descripció

La seva estructura arquitectònica, tot fa pensar que el castell de Peguera era una fortalesa de dimensions reduïdes, probablement amb funcions de torre de vigilància o torre forta, més que no pas de castell residencial o militar de grans proporcions. Restes de murs, actualment molt erosionats, semblen indicar la presència d'un recinte simple, potser de planta rectangular, adaptat al relleu rocós del turó. És possible que disposés d'un petit recinte emmurallat i d'un espai d'habitació o magatzem annex. El seu paper estratègic s'explica per la seva situació dominant sobre l'antiga via que connectava el Berguedà amb les zones de muntanya i les terres de l'Urgell. És probable que actués com a posició defensiva avançada del proper castell de Fígols, de més entitat. Amb la pèrdua de funció militar i l'abandonament progressiu de l'indret, la fortalesa entrà en decadència. Les seves pedres foren probablement reutilitzades pels habitants del poble de Peguera, que s'establiren a l'entorn de l'antic castell. Aquest nucli, que es transformà en poble miner durant el segle XX, fou finalment abandonat cap a l'any 1970. Tot i la pràctica desaparició de l'edificació, el castell de Peguera manté un gran interès històric com a testimoni de la xarxa castral del Berguedà i com a punt de referència en la configuració del paisatge feudal de muntanya.

Història

El castell de Peguera, situat al terme de Fígols, a la comarca del Berguedà, fou una fortificació medieval d'origen feudal que tingué un paper destacat en l'organització territorial i política de la zona durant l'edat mitjana. La primera referència documental coneguda data de la segona meitat del segle XI. Entre els anys 1068 i 1095, un personatge anomenat Pere Ramon, que exercia com a castlà, jurà fidelitat al comte Guillem de Cerdanya pels castells i possessions de Peguera, Fígols, Vallmanyana i Berga, entre d'altres, citant explícitament «ipsum castellum de Pegera». Aquest document confirma l'existència i rellevància del castell en el context feudal del Berguedà. L'any 1095, el comte Guillem de Cerdanya inclogué el castell de Peguera en el seu testament, llegant-lo al seu fill Bernat juntament amb la resta de possessions del Berguedà i de la seva marca. No obstant això, a causa de l'incompliment dels pactes per part de Pere Ramon, el nou comte retirà les possessions al castlà i les concedí l'any 1098 a Berenguer Ecard. Amb la integració del comtat de Cerdanya al de Barcelona l'any 1117, el control del territori passà a la casa comtal barcelonina. En aquest nou context, Guillem Ramon de Berga, hereu d'Ecard, prestà homenatge al comte Ramon Berenguer III pel castell de Peguera, entre altres béns. Posteriorment, l'any 1171, el seu fill, Pere de Berga, feu donació del castell al monestir de Santa Maria de Poblet, tot mantenint-hi la feudalitat en mans de Ramon de Peguera. Al llarg dels segles següents, el castell continuà sent objecte de vinculació senyorial. L'any 1305, Bernat de Peguera encara es titulava senyor del castell. Més endavant, el 1390, el rei Joan I vengué la jurisdicció del castell a Ramon de Peguera per 34.000 sous, el qual en feu donació a Galceran Galceran de Pinós, integrant així el castell dins la baronia dels Pinós, una de les famílies nobles més influents del territori. Ja al segle XVII, un memorial adreçat al rei feia constar que el castell de Peguera era en mans de Francesc d'Agulló, membre d'una família que descendia dels Pinós, confirmant la continuïtat nobiliària de la possessió. Avui en dia, del castell només en resten vestigis molt escassos, però la seva història és un testimoni valuós de la complexa xarxa feudal del Berguedà i de la seva vinculació amb les grans cases nobiliàries i monàstiques de Catalunya.

Té la protecció de BCIN per decret del 22/04/1949 i la seva publicació va ser el 5/05/1949. Registrat amb el núm. 843-MH al Catàleg de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya.

Bibliografia

SOLER I RIBA, Ramon i ORIOLA i CASÒLIVA, Josep, (1997), Relleu fotogràfic de les mines del Berguedà, Berga, p.105

SERRA VILARÓ, Joan (1930-1950), Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius.

PLADEVALL I FONT, Antoni, dir (1985), Catalunya romànica. El Berguedà, Barcelona

CATALÀ i ROCA, Pere (1967-1979), Els castells catalans, vol.II, Dalmau edicions, Barcelona

Enllaços d'interès:

[Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya](#)

